Otázka: Dědické právo

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Deny

Absolutní majetková práva – dědické právo

- = je to soubor právních norem, které upravují přechod majetkových práv a povinností zemřelé osoby (zůstavitele) na jeho právního nástupce (dědice)
- Dědění je jeden ze způsobů nabytí majetku.
- V českém právu je zakotveno v ústavě – Listina práv a svobod – Článek 11 zaručuje možnost dědění.
- Podrobně upraveno hlavně v občanském zákoníku. Dědické právo se zde dále člení do šesti hlav:
    - Hlava I. Nabývání dědictví
    - Hlava II. Dědění ze zákona
    - Hlava III. Dědění ze závěti
    - Hlava IV. Správce dědictví
    - Hlava V. Potvrzení a vypořádání dědiců
    - Hlava VI. Ochrana oprávněného dědice

Pozůstalost = jmění zůstavitele, které po sobě zanechá

Dědictví = část z pozůstalosti, která skutečně přejde na dědice

Odkaz = věc vyjmutá z dědictví, odkázána zůstavitelem jiné osobě, než dědici (Odkazovník) – není účatníkem dědického řízení.

Př: Zůstavitel má sousedku, která se o něj před smrtí stará a chce ji pro případ své smrti nějakým způsobem odměnit. Ví, že se sousedce vždy líbil jeho obraz a proto se rozhodne ustanovit ji odkazovníkem.

Za odkazovníka lze povolat i právnickou osobu, která má teprve vzniknout. Vzhledem k tomu, že odkazovník není dědicem, není povinen k úhradě zůstavitelových dluhů. Každému z dědiců musí zůstat z hodnoty dědictví alespoň čtvrtina odkazy nezatížená. Nesmí být prokázána účelnnost.

Předpoklady k dědění:

- Smrt zůstavitele (úmrtní list) či prohlášení za mrtvého (usnesení soudu)
- Existence dědictví
- Dědická způsobilost – nad 18 let (pod 18 let stanoven opatrovník)
- Dědické tituly

Dědic:
1. fyz. osoba – zemře-li dříve nebo sou-časně tak nedědí, vy jímkou je nenarozené, ale prokázaně počaté

2. práv. osoby – podmínkou, aby se mohla stát dědicem, nesmí zaniknout před smrtí zůstavitele

Odmítnutí dědictví
– odmítnout lze ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy byl soudem obeznámen, odmítá dluhy i dědictví

Zřeknutí se dědického práva
– dědického práva se lze zříci předem, ještě ve chvíli, kdy bude zůstavitel naživu
– dědic se svého práva zříká smlouvou uzavřenou se zůstavitelem
– smlouva musí mít formu veřejné listiny (notář)
– zřeknout se lze dědictví jako celku, případně pokud jde o potomka zůstavitele, může se zříci

pouze práva na povinný díl
– pokud se zřekne pouze práva na povinný díl, může ještě dědit

Vzdání se dědictví
– dědic, který dědictví neodmítl, se jej může před soudem v řízení o dědictví vzdát ve prospěch druhého dědice (§ 1490 odst. 1 NOZ)

– oproti tomu odmítnout dědictví nelze ve prospěch jiné konkrétní osoby

Výhrada soupisu dědictví
– jeho cílem je případně omezit rozsah odpovědnosti dědice za dluhy zůstavitele, aniž by dědic přišel o možnost dědictví převzít
– pokud dědic výhradu soupisu **neuplatní**, hradí dluhy zůstavitele **v plném rozsahu**
– pokud soupis **uplatní**, hradí dluhy zůstavitele jen **do výše ceny nabytého dědictví**
– platnit právo na výhradu soupisu pozůstalosti může **každý dědic**

Z dědického práva vyloučen – ten, kdo spáchá úmyslný trestný čin proti zůstaviteli, jeho majetku, dětem nebo rodičům, domácí násilí na zůstaviteli, zfalšování závěti…

Vydědění – je výslovný projev vůle zůstavitele a musí mít stejné náležitosti jako závěť, týká se pouze neopomenutelných dědiců.

– vyjímečně lze vydědit vnuka i vnučku

– důvod vydědění musí být v listině uveden, listina musí být písemná
– zůstavitel může potomka vydědit z těchto důvodů:

1. jestliže je v rozporu s dobrými mravy, neposkytl zůstaviteli potřebnou pomoc v nemoci,

ve stáří nebo v ji-ných záležitostech
2. jestliže o zůstavitele trvale neprojevoval opravdový zájem, který by jako potomek projevovat měl
3. jestliže byl odsouzen pro úmyslný trestní čin k trestu odnětí svobody v trvání nejméně 1 roku
4. jestliže trvale vede nezřízený život

Neopomenutelný dědic:

- nesmí se na něj zapomenout
- všichni potomci ze VŠECH manželství, vztahů, známostí,… stejně
- nezletilý část, kterou stanoví stát
- zletilý – nesmí být tito zkráceni více, než kolik činí polovina jejich dědického podílu ze zákona.
- zákonný dědický podíl – nezletilý(3/4) a zletilý (1/4)

Správce dědictví:

- Dříve poručník
- Ten, kdo spravuje majetek po dobu dědického řízení
- Spravuje dědictví dědice mladšího 18 let, nepodílí se na pasivech
- Má hospodařit s dědictvím jako dobrý hospodář a 2x ročně podávat hlášení soudu
- Až se dědic stane sám správcem dědictví, zaplatí předchozímu správci

DĚDICKÉ ŘÍZENÍ:

- Dědické řízení spadá do notářského řízení, notář je přidělen soudem
- Při řízení se dále platí dědická daň a odměna notáři, která vychází z objemu dědictví
- Provádí se znalecký posudek (tabulkový odhad nebo tržní odhad)

DĚDICKÉ TITULY:

Podle současné české právní úpravy jsou dědickými tituly:

- **zákon** – přidědění ze zákona,
- **závěť**– při dědění ze závěti,
- **dědická smlouva**

Navzájem se nevylučují.

1. **ZE ZÁKONA**

– dědické třídy:

1. **děti**a **manžel nebo manželka** (vnuci)
   – všichni stejným dílem
   – nedědí-li některý z potomků, zákonem daný podíl připadá jeho dětem
2. pokud nedědí potomci – **manžel**, zůstavitelovy**rodiče**, **další osoby (**které se zůstavitelem **sdíleli společnou domácnost po dobu** nejméně **jednoho roku** před smrtí, nebo na něm byli **výživou závislí)**
   – v tomto případě dědí všichni pozůstalí stejným dílem
   – v případě manželky či manžele se však musí jednat o nejméně polovinu pozůstalosti
3. **pokud nedědí 2.třída – sourozenci zůstavitele** a opět osoby**žijící se zůstavitelem** nejméně jeden rok před smrtí
   – pokud některý ze sourozenců nedědí, podíl připadá jeho dětem
4. nedědí-li nikdo z předešlé třídy – **prarodiče** zůstavitele
   – rozdělí si mezi sebe stejným
5. **nemůže-li dědit ani 4. třída – praprarodiče**zůstavitele
   – jedna polovina je určena praprarodičům zůstavitele ze strany jeho otce, druhá praprarodičům ze strany jeho matky
6. nejsou-li přítomni dědici páté třídy – **praneteře a prasynovci**, **tety a strýcové**
   – nemůže-li dědit ani jedno z dětí prarodičů, pozůstalost připadá do rukou jejich dětí – **sestřenice a bratranci**

Pokud nikdo, pak stát – jako tzv. odúmrť (= jmění zůstavitele, jenž neměl žádné dědice ze zákona ani ze závěti, pozůstalost tedy přechází na stát mimo dědické řízení)

2. **ZE ZÁVĚTI**

= jednostranné právní jednání fyzické osoby, ve kterém tato osoba (budoucí zůstavitel) ustanoví své dědice, tj. určí osobu nebo osoby, na které má jeho smrtí přejít jeho práva a závazky, sepisuje se tedy, pokud chce zůstavitel vyloučit nebo obměnit způsob dědění ze zákona, má přednost před děděním ze zákona

Musí obsahovat:
Písemnost projevu
Jméno a příjmení
Datum narození nebo rodné číslo
Adresu zůstavitele
Co a komu odkazuji
Datum a podpis
– V současné době stačí, když je možné z listiny vyčíst **datum**, kdy byla uzavřena a **jasná vůle** zůstavitele.

Typy:
a) Holografní – psána vlastní rukou
b) Alografní – není psána vlastní rukou, musí být přítomni 2 svědci (nedotčeni v závěti, nesmí být příbuzní zůstavitele, starší 18 let, způsobilí k právním úkonům), předčitatel a pisatel
c) Notářský zápis – psán zapisovatelkou, spravován notářem, uložen v centrálním registru závětí, notářský zápis si může uložit i osoba mladší 18 let (např.: celebrity, sportovci,…)

Podmíněné dědění:
– zůstavitel má možnost v závěti uvést podmínku, za které bude dědic dědit
– př.: úspěšně absolvované studium, oprava zůstavitelova domu, péče o domácího mazlíčka apod.
– v případě, že jako dědic tuto podmínku nesplníte, ztrácíte na dědictví nárok.

3. **DĚDICKÁ SMLOUVA**

= nejsilnější dědický titul, smlouva mezi zůstavitelem a dědicem
– kdo chce uzavřít dědickou smlouvu, musí mít nejen pořizovací způsobilost, ale i způsobilost smluvně se zavázat
– dědickou smlouvou lze povolat jak dědice, tak odkazovníka
– dědická smlouva musí být uzavřena ve formě veřejné listiny (Nebude-li sepsána ve formě veřejné listiny, bude se na ni nahlížet jako na závěť)
– dědickou smlouvu nelze jednostranně zrušit, což dává předpokládaným dědicům vyšší jistotu, že se skutečně jednou stanou vlastníky